

კვირა	მან.	კ.	კვირა	მან.	კ.
11	10	6	6	6	6
12	9 50	5	5	5	5 50
10	8 75	4	4	4	4 75
9	8	3	3	3	3 50
8	7 25	2	2	2	2 75
7	6 50	1	1	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შუბრა

იმერია

გაზეთის დასაყვადი და ყველა განკუთვნილი დასასჯელად უნდა მიჰყვარებოდნენ: თითონ რედაქციასა ფურცლის ქებას, პასტაჟის სახელი, ზ. ნ. ხი-ფილის სახელის, გოლოგინის პრინციპის, წერა-ბეჭდვის გამაგრილებელი საზოგადოების გან-ცხადების სათავედ ახალი პანის სახელის სა-სახელის ქებას.

ფასი განკუთვნილია: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპუტი.

1877—1888

საპოლიტიკო და სალიტერატურული გაზეთი

1877—1888

ქართული თეატრი
პარსაჟის, 25 ნოემბერი
ბ ე ე ფ ი ს ი
გ. ა. ამაშისი

ქართულ დრამატულ საზოგადოე-ბის დასის მიერ წარმოადგენილი იქნება: პირველად ახალი პანის თ. აკაკი წერეთლის

I
ახალი მამრი
ღრმა 4 მოქმედებად.

II
მეჯლისი იტალიელებით
ოპერეტი 1 მოქმედებად.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქანია სა-ფაროასი, თამაროასი, ჩრჭჩაშვილი, შ. ნ. ხიფილის, ტუგაიანი, აწურული, გამყრელიძე, დიმიტრი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივად.
ღამის 7 1/2 საათზე

კავსისის სამეურნეო საზოგადოე-ბის წევრთა სახით მომხდარად მართავს სხვაობაზე შაბათს, 26-ს ნოემბერს, შვიდს საათს და ნახევარზე.

განსახილველი საგნები:
1) რა სამუდამოდ უნდა ენაშა-ღიანო მიღებული და ნაცარს;
2) მიმდინარე საქმეები.
არა-წვევრთავე შეუძლიანთ დაე-სწრნენ ამ სხვაობას.

ტფილისი, 24 ნოემბერი

კარგა ხანია, რაც ჩვენს დაბა-სოფლებში წლიდან წლამდე სცე-ნის მოკვარენი ან თვითონ ჰუმანო-ვენი ქართული წარმოდგენის და ან ტფილისიდან მიმავლებიან სოფელ ჩვენს დრამატული და-სის არტიტებს. ამ საქმის მოთა-ვეთ უმეტეს ნაწილად აზრად აქვსთ რომელიმე კეთილი საგანი, მაგა-ლითავე, ადგილობრივის სკოლის დახმარება, რომლისავე დარბის მოსწავლის ანუ ოჯახისთვის სე-ლის მომართვა და ან რომელი-მე დაწესებულების დახმარება.

ამ ფრთად საუბრად დავა და სასი-კეთო საქმეს ფეხი მკვიდრად აქვს მოკიდებული და ქართული წარ-მოდგენა დაბა-სოფლებში იმდენს შემოსავალს იძლევა, რომ ზოგ-ჯერ ტფილისის ქართულს წარ-მოდგენასაც უსჯობნის. ამიტო-მაც ქართულს თეატრს განსაკუთ-რებული ფერი და ხასიათი ეძლე-ვა და ეს არის იმის საბუთი, რომ ამ გარემოებას უკრძადაც უნდა ვაზიფიკოთ, ვინაი ამისა, რომ ქარ-თული წარმოდგენა ჩვენს დაბა-სოფლებში თითქმის უკვე აღარა-საქმელად მოხდის. საგნისათვის იმარ-თება, სოფლის საზოგადოება, რომელიც მოკვდებოდა გონივრულ-სა და სასარგებლო გონივრულ-სა

რებას, ეჩვენა თეატრს და ცოტად თუ ბევრად თვალ-ურს ადევნებს ქართულს მწერლობას. თეატრი აერთებს სოფლებს და ჩვეუ-საზოგადო საქმის წარმოებას. ამიტო-მაც ქართული თეატრი იმდენად საზრუნველი და სავალალო საგა-ნი, რომ უნდა ვუვადოთ გე საქმე რევიანად დავაწყოთ. ჯერ-ჯერო-ბითი ქართულს თეატრს დაბა-სოფლებში ბევრი რამ უმძლის ხელს და ამას სწივთა ეკლენი, ვისაც-კი თე-ატრისა და საზოგადოებისთვის შესტყვათ გული. ზოგი სწივის და სრულიად საშინაოა, რომ ქართული თეატრის შემოსავალი, რომელიც ამა-და-ამ კეთილს საქმეს უნდა მო-ხმარებოდა, უკრო-უკლოდ დაი-კარგა და დაიხარა. ამის გამო ბევრი სარგავი იმის, ზოგს სა-შინაოა და ზოგს-კი უსამარ-თლოდ სწამებენ საზოგადო ფუ-ლის მითვისებას და გაფანტვას, და ეს გარემოება დიდს უსამარ-თებას, უთანხმოებას და მიუქმა-მო-ქმის ჭბადებს საზოგადოებაში; ზო-გი თავს ანებებს თეატრს, რათა ცდილობს ანებებს და მიუქმა-მო-ქმის დაიდან აიცილოს. ზოგი-კი, ვინც საზოგადო ფულს მტაცებლის თვლით უყურებს, მიუქმა-მო-ქმის ურს არ უკვებს და სხვი-ლის შრომათა და ფულით ხელს ითბობს. აი, ეს გარემოება მეტად

ხელს უშლის ჩვენს თეატრის და-სოფლებს სოფლებში და იმის-თან მაგალითობაც ვინახავს, რომ ზოგიერთი სოფელი სრულიად თავი დაიხრებინათ წარმოდგენი-სათვის. ამ თხოვრების, ოცის წლის განმავლობაში ბევრი წარმოდგე-ნი ყოფილა სოფლებში და, მარ-თალი უნდა ვსთქვათ, შემოსავალი ამ წარმოდგენებისა სრულიად უკ-რო-უკლოდ იკარგებოდა. ამ წა-ხვლითა საზოგადოებას, ისე რომ ამ ფულის დაბრუნება ყოველად შეუძლებელი საქმეა. რასაკარგე-ლი, ეს ამბავი მეტად საშუარო და მკვებელია და ამიტომაც შეუ-ძლებელია უკრძადაც არ ვაზიფი-კოთ.

იმზე არაფერს ვიტყვით, რომ გულ-გრილობა და მტაცებლობა ყოველს საქმეში ყოველად შეუქმ-ნებელი ცოდაა, ხოლო ამ უნ-და ვსთქვათ, რომ, თუ საზოგადო შრომა და ფული უკრო-უკლოდ იკარგება, ეს თვით მოთავსე და-სოფლებსა და უზრუნველობის შედეგია. მოთავსე თითქმის იგივე-ბენ, რომ საზოგადო საქმეში სო-ფლითავე და ბუჯითავე საჭიროა. მაგალითად, იმართება წარმოდგე-ნი და თავისი არჩეული მეთავალ-სურვე დასი და ცაცი არა ჰქავსთ. არავინ არ იცის ნაშედეგად, ვინ

თავის წარმოდგენის გამგე, ვინ უნ-და აგოს პასუხი და ჩაახაროს ან-გარნი საზოგადოებას. აი, სწო-რედ ამიტომ იქ, სადაც წარმო-დგენის წამრთვეთ, უნდა ჰქავდეთ საქმის გამგე და პასუხის მტკბელი დასი, რომელიც მოვალე უნდა იყოს ყოველი ანგარნი და წერნი-ლებით უკრძადაც საზოგადოე-ბას და ეს ანგარნი თავის დრო-ზე გამოაცხადოს გაზეთში. აგრე-თვე გამოაცხადებული უნდა იყოს თვით იმ დასის მიერ, თუ რა სა-განს მიხმარდა ფული, და ყოველი-ვე საბუთი თავისი მოქმედების სსენებულმა დასა საქმეწინად უნ-და გამოაცხადოს. თუ არ ასე, ყო-ველად შეუძლებელია საქმის რე-ვიანად წარმოება და უსამარ-თებას, განხრეკილობა, ცილია-სამე-ბასა და მიუქმა-მო-ქმის ბოლო არ მოივდება და ეს რომ სულ ერთია-ნად დაჰყვავს საქმეს. ა. ნა-ლი

ახალი ამბავი

* * * შაბათს, 26 ნოემბერს, დანიშ-ნული საერთო კრება კავსისის სამე-ურნეო საზოგადოების წევრთა. ამ კრებაზე საზოგადოების მიუწვევია ტფილისის სათავადაზნაურო პანის გამგეობა და ზედამხედველი კომიტე-ტი.

როში და საღამოზედ კარგად იჯრა-ბული თვისი მოხუცი დე-მამა აგონდებოდა. ისინიც, თით-კი ეს-ეს არის სახელმძღვანე-ლოდ და ეგრეთ-კითხვი ეგრ გა-გა, ვის რად უნდა ჩემი ცოლი, რაღა მტანჯავენ, მე ხომ ჩემს დედას არაფერს თვლით. ეს იმე-უნდა ჰქონდათ, საღ ფოთი თივი ქარანაულის მოსაუღელად? ვინ მის-ცემდა ფულს, რომ მოვამაგირე და-ეკრათ?

— ემ—იტყვოდა ხოლმე მოხუცე-ბული და დაჯერებული თავის დაბეჭდვას, დიდს ხნის მუშაობით და-ბეჭდვას ხელს.—ნეტა ღონე-ნიცა მქონდეს და კიდევ ჯანმანას; ახ-ლა რა გროვად აღრა ვლირავ, მოვკმე ჩემი წუთი-სოფელი. ნეტა საკლდო მანტ მადისას დემითა-დღედაც მღვდელს და გულში ითავისთვის; საწყალი იფონეცი, ისე ვემართოდა სკამს ნეტა სკამისი, როგორც აქა თოფი? ვინ იცის, მო-ახერხებს თოვის ხმარებას თუ არა, იმ მშინდლის თოვისას, რომელიც ისე შეუბრალდებოდა შრომის კაცს და ნაღრისა?

იფონეცი უფრო მაშინ დალონდა და ჩამოკლდა თავი, როცა თავისი სოფ-ლის საყდრის გუმბათი მოეფრა თვალ-თავან.

გადაკრათ კიდევ, იფონეცი—ეფე-ნებოდენ ამანაგები:—ახლა შენ ჩა-მოასხა, შენი რიგია, იმანაც ჩამოას-ხა და გდუღლო მელქენს მანათიან, რომელიც დედას ჩაფოთისთვის ქი-საღს, სკამად იფონეცი, მაგრამ თავი-სი ღარი მანტ ევი ჩაქვო დღე-

უკლები
იროსა კარგებანი
ბერტონელ დეკაჯის ნამაობა
(გრანდუელიამ)

ზარა კარგანას

— დიდა, ბატონო კორიან, იფონეცი კრება; ზარა ბიკი იყავ; კი ნუ გეყრებოდათ და, გრია, თქვენზედ მე-ტად მოსული, ამა თქვენ ხომ წამო-სადგე ბრძანდებით, ბატონო კორი-ან. ანას იმარტ მოგახსენებ, რომ უფრო კარგად ვიგო ჩემი ლაპარაკი, თორემ ხანდახან ისე დამეხრევა აზრები ხოლმე თითქმის დაუწვევია თითის-ტარზე დათვლილი ნართოა. დიდა, ბატონო, იფონეცი ლამაზი ყმაწვილი იყო, ხელ-ღონიერი, ჯან-მთელი, მზარბეჭანი, მაგრამ თან ისეთი მორ-ჩილი, როგორც ძალი, მშვენი, როგორც უღელში ნაბამი ხარი. აი ასეთი გახლდათ ჩემი იფონეცი! ნა-ბოლოარ იყო, დედ-მამის სათუთ და ერთადერთი შეიღიცი; მისა უფროს-მა ძმებმა ბატონობისათვე თქვენი ქი-რი წილეს. ამიტომ ანებებებოდა მო-სული რომ თავისი შეიღისა ძულზე კიტი რომ დაიბანეს, იმისი მამა სა-მოც-და-თორმეტის წლისა იქნებოდა და დედა სამოც-დარეისა ყმაწვილე-ბი ღარი იყენენ, როგორც მხედვით.

მოსულთ დედა შინ დემ ფულუ-სებდა და საქობდა; მშვენიერის ჩი-ხირ-თმას აკეთებდა ცხენბული, ხმა-

ლის გამოკობა ხომ იმისთანად არა-ეინ იცოდა, მაგრამ მინდორში სამუ-შაო-და-კი წელი ღარი მოსდევდა. აღარც ბერიკაცს ეტყობოდა გუთანი და აღარც მოხუცს დედაკაცს შეე-ძლო ნამგლის ქერა.

აი ამ დროს-კი დაიბანეს ჯარიანო-ბა და წაიყვანეს შენი იფონეცი.

— ელა გავითმბავს თივას, ჩვენ საწყლესა? ამაზობა მოხუცი დედა.

— ელა გვიხანავს და გვითხრას? — ოხანავდა მამა. — რაზედ უნდა და-მესტქვა, არაზე არ დამარტებო-და.

— ჩემი დიდი ხათრი ჰქონდა, — წუწუნებდა დედა: — ტყუილად-კი არ იყო ისე ღონიერი; თითის ტოლა შე-ეცოდა. მე-კი ისე მემორჩილებოდა, თითქო პატარა ყმაწვილიაო. ღონის ხომ სულ არ ეკარებოდა. კარგი რამ იყო, ღეთის წინამე.

დაიწვეს საწყლესა სიარული. პრე-ფექტანაც მივიდნენ, მერთანაც, დიდ მიწვარბასაც სთხოვეს, მაგრამ ეფრა-გაწყურსა. იფონეცი დასტირდა დრო-მანა და ამა ვის შეუძლიან ეწინააღ-მდეგოს დრომას?

მოვიდა დრო იფონეცის წასელისა-ც; ჯარბა დალია მოხუცი. შესტ-ქერიანდნენ თავისი შეიღის და გული უკვდებოდათ. მერც შენის სიკაც-ბლით, ნეტა ლაპარაკი მანტ მოხერ-ხებინათ. მამა გაშედა, გაქცეოდა და გაიკლდე გული, რომ ტირილი არ მომერიოდა. დედა-კი ტირიდა, გულ-ამა-მუღარი ტირიდა და ახვედა მღვდლებს. არ იქნა, აღარ შესწ-ვლა უკლები. მეზობელმა დედაკაც-მა უთხრა:

— ეგრევე, მოიწმინდე თვლები, ცრემლებმა დალტა შენი ხელსახო-ცი.

— არა ღირს, — უბასუხა დედაბერი-მა, — ერთს მოიქმინდე, მეორე წა-მოგა.

მეზობელს დედაკაცს ისე შეეცოდა დედაბერი, რომ თითონაც გული ამო-უყდა და ეკითხი დაიწყო.

იფონეცი რუმად იყო, კრება შეტყე-როდა და ხარით იღვა, თითქო ყა-სანი მოსულა და დასაკლავდა უბი-რებს წყევანსაო. უფრო-და-უფრო აღბა ჰხრიდა თავს—მოხუცის დედა-მამის მწუხარება უკლავდა გულს. ისე დასახლებოდა და გაატლესობდა სახე, რომ გვერდებოდა, ეს-ეს არის კანი გასუკება და სისხლი გაღა-მეტიყო. გულის გასკვთებლად შეუ-ჩინდნენ მეგობრები და ღონის-სმა და-წყებინეს. ისიცა სემაღ დაღრევი წყურანს; შუშუნა ღონის. დარბა დაღრე, ნაღვლმა და სედეამ დასწ-ვა მისი გულ-მუცელი.

ყვლ-მოღვრებულმა ყმაწვილმა ბი-ტებმა აიკიდეს გულ-ნაბაღ და გაულ-დნენ გავს; დრომა წინდა; ვისაც მიუღოდნენ, უნდა წავიდეს; ათასი რომ გინდოდეს, თავსაც ევი ვაქმე-ჩენებმა დაქირეს და აბრეშუმის ძა-ფურთ დაარჩეს გამოსახარობი სიმ-ღერა. გაგონიანთ, ბატონო კორი-ან, ის სიმღერა?

— არა.

— იფონეცის თვე-გადავადილი ლექ-ვად გამოთქმოცი.

წაიდა იფონეცი; შორს, შორს წავიდა. თითო ნაბიჯის გადაღმა

თითო ლაზარეითა ხელბოდა გულ-ბუღე. სულ თავისი მოხუცი დე-მამა აგონდებოდა. ისინიც, თით-კი ეს-ეს არის სახელმძღვანე-ლოდ და ეგრეთ-კითხვი ეგრ გა-გა, ვის რად უნდა ჩემი ცოლი, რაღა მტანჯავენ, მე ხომ ჩემს დედას არაფერს თვლით. ეს იმე-უნდა ჰქონდათ, საღ ფოთი თივი ქარანაულის მოსაუღელად? ვინ მის-ცემდა ფულს, რომ მოვამაგირე და-ეკრათ?

— ემ—იტყვოდა ხოლმე მოხუცე-ბული და დაჯერებული თავის დაბეჭდვას, დიდს ხნის მუშაობით და-ბეჭდვას ხელს.—ნეტა ღონე-ნიცა მქონდეს და კიდევ ჯანმანას; ახ-ლა რა გროვად აღრა ვლირავ, მოვკმე ჩემი წუთი-სოფელი. ნეტა საკლდო მანტ მადისას დემითა-დღედაც მღვდელს და გულში ითავისთვის; საწყალი იფონეცი, ისე ვემართოდა სკამს ნეტა სკამისი, როგორც აქა თოფი? ვინ იცის, მო-ახერხებს თოვის ხმარებას თუ არა, იმ მშინდლის თოვისას, რომელიც ისე შეუბრალდებოდა შრომის კაცს და ნაღრისა?

იფონეცი უფრო მაშინ დალონდა და ჩამოკლდა თავი, როცა თავისი სოფ-ლის საყდრის გუმბათი მოეფრა თვალ-თავან.

გადაკრათ კიდევ, იფონეცი—ეფე-ნებოდენ ამანაგები:—ახლა შენ ჩა-მოასხა, შენი რიგია, იმანაც ჩამოას-ხა და გდუღლო მელქენს მანათიან, რომელიც დედას ჩაფოთისთვის ქი-საღს, სკამად იფონეცი, მაგრამ თავი-სი ღარი მანტ ევი ჩაქვო დღე-

როში და საღამოზედ კარგად იჯრა-ბული თვისი მოხუცი დე-მამა აგონდებოდა. ისინიც, თით-კი ეს-ეს არის სახელმძღვანე-ლოდ და ეგრეთ-კითხვი ეგრ გა-გა, ვის რად უნდა ჩემი ცოლი, რაღა მტანჯავენ, მე ხომ ჩემს დედას არაფერს თვლით. ეს იმე-უნდა ჰქონდათ, საღ ფოთი თივი ქარანაულის მოსაუღელად? ვინ მის-ცემდა ფულს, რომ მოვამაგირე და-ეკრათ?

— ემ—იტყვოდა ხოლმე მოხუცე-ბული და დაჯერებული თავის დაბეჭდვას, დიდს ხნის მუშაობით და-ბეჭდვას ხელს.—ნეტა ღონე-ნიცა მქონდეს და კიდევ ჯანმანას; ახ-ლა რა გროვად აღრა ვლირავ, მოვკმე ჩემი წუთი-სოფელი. ნეტა საკლდო მანტ მადისას დემითა-დღედაც მღვდელს და გულში ითავისთვის; საწყალი იფონეცი, ისე ვემართოდა სკამს ნეტა სკამისი, როგორც აქა თოფი? ვინ იცის, მო-ახერხებს თოვის ხმარებას თუ არა, იმ მშინდლის თოვისას, რომელიც ისე შეუბრალდებოდა შრომის კაცს და ნაღრისა?

იფონეცი უფრო მაშინ დალონდა და ჩამოკლდა თავი, როცა თავისი სოფ-ლის საყდრის გუმბათი მოეფრა თვალ-თავან.

გადაკრათ კიდევ, იფონეცი—ეფე-ნებოდენ ამანაგები:—ახლა შენ ჩა-მოასხა, შენი რიგია, იმანაც ჩამოას-ხა და გდუღლო მელქენს მანათიან, რომელიც დედას ჩაფოთისთვის ქი-საღს, სკამად იფონეცი, მაგრამ თავი-სი ღარი მანტ ევი ჩაქვო დღე-

ტი. საზოგადოებრივი იწყებს ამ კრებაზედ ჩვენს მიმართულებას, ეყრდნობის პატარა თვალდასწავლას, რადგან საზოგადოებრივი მსურველი ჩამოვადოს ახალი იმპერია, თუ რა ღონისძიებებ უნდა იქნას ხმარებული, რომ ჩვენი ენაზედ ვადასრულოთ იმ საზოგადოების მისივე, რომელიც ასე საზინდის მისდევს ვადასრულებს საქართველოში და რომელიც „მოდერნი“ და ნაქარს ემხრობა. იმედი უნდა გვექნას, რომ ჩვენი მიმართული და ეყრდნობის პატარა თვალდასწავლა ამ კრებას, გულმხობრეული მონაწილეობის მიღებენ ასეთის სასურველდგობას საგნის განხილვაში და ამით თავის თავს და ქვეყნის სამსახურს გაუწყენენ.

* ბნს პ. ი. უმაკაშვილს დაუწერია და ქართლის დამატებითი საზოგადოების გამგეობისათვის გადაუტოვა ოთხ-მოქმედებითი მგლოდრა. მა „მარცხი“ და ღირსი „ოიმი, ანუ მასალა ჯოჯობისთვის“.

* კარგა ხანი აქაურმა მთავრობამ ბეჭდებზედ გაგზავნა პროექტი, რომ ტულისში გაიშრობოს თავ-შესაფარი სხლის იმისთანა ქვეყნის შემოღობვისათვის, რომელიცა მარჩინის იმედი აქვს აქვს. ის საქართველო აუცილებელი იქნა ამიტომ, რომ ტულისის საქალაქო სადავლოში სულთნის ავადმკურნალების ცოტა ადგილი ღია. ენა, როგორც შეეცდეთ, უმადლესი მთავრობის გადაუწყვეტოს ეს საქმე და დაურთავს წყლისაში ამ თავ-შესაფარის გასაშრობად 20,000 მან. ამიერ-კავკასიის გუბერნიების სთემოთაზნადან. თავ-შესაფარი იმ ადგილი იქნება 60 კაცისა. საზოგადოებრივი დაუპირისპირებელი კუთვნი, წყიანარის შენობაში.

და და თანდათან უფრო ჩამოდნა, ჩამოკეთდა, ფერ-ხარკი დაქარგა. გაივლიდა ეკლესიის წინ, შევიდა და დახვეწილი ხატს: ღვთისმშობელს, მაქარე დარდი და მწუხარება, მიამხნებენ, რომ აქ არ იყო, ვადასრულები ისე სოფლის მუშა-კაცად, რომ ჩემ დღე-მამისათვის ეიმუშაო ჩვენს მინდორში.

იონეს დასკინიდან, მასხარად იღებდნენ და აბიბრუბდნენ. ერთხელ მოუქმნა მუშტი და გაშენდა ისინი, რომელიც უფრო თავს აბეზრებდნენ, სხვებს-კი გაუშუქდა: დარდი და წაღველი ისე არიბდა, რომ ეგრე-კი შერბობდა, თუ ვარსკვლავი უფრო მის დასკინდა. იმისი ფიქრი სულ მოხუცებული დღე-მამა იყო, იმათი გაქრება, იმათი სიღატაკობა. იმათი ვარსამა დაღრა იმისი სიკაცხლე, შეკამა იმისი გული. მკურნალმა ვასარსა თვითი ფრხადე, თითქო არაფერი სტარდა-რა, ვანი სადი ჰქონდა, მაგრამ შეტყუდობაში ჩემს მტერსა ჰქონდა იმისთანა.

— თავისი ქვეყანა უღარდინა, — სიტყვა მკურნალის: — ვცამე წუთი-სოფლისა ღარ არის; ვინ იცის, როდის დაიბოხებენ სასოში!

იონესის უფროსი ბრეტონელი იყო, ჩვენის პოლიციების კერძობის მიგზობარს; ღმერთმა ავარა იონესის დედს და მოხუცებული დედ-კაცი წავადა იმ პოლიციების ნათესავ ქალთან. იუპარა, წავადა, იმის შეყვარებულ ჩემს ვულის დარდასა. მთელი ის ოჯახი პოლიციების კისს ღვთის წყალობა იყო სწორად

* გენერალ-ადიუტანტი, თავი კ. ბაგრატიონ-მუსხრანსკი, რომელიც ტულისის გუბერნიის თავდასწავლაში მარბმის მსურველი იყო, უნდა იქნებოდა მთავრობის უფრო დახატული ამ თანამდებობაზედ ამ წლის 10-ს ნოემბერს.

* გორდენა გეგერენ: ამ რაზმისაზედ დღის წინადა. ამერი, რომელიც აქედან თვრამეტის გერსის სოფარზედ, მომხარა შემდეგი უტყუდებდა: ამის მსოფრეულის ანდრა კორინთოლიშვილის ცოლი კომპოსტრას სთუქვად თურქი და თან თავისი შვილის წლის ვაჟი იმედი ღვებდა: ამის მიხედვით კომპოსტრასი გაუთუთქო, დედა სოფელში გასულა რაღსთვისად და ცოტა არ იყოს დაგვიანებია მცხოვრებში. ამ დროს ცეცხლის პირის გაწოლის ბავშვიც ცეცხლი მოჰკიდებია ტანისმამოს და მამაში სულ ერთიანად გახვეულა ალში. საბარლო შეშინებული ბავშვი ბებრის წიგლისა და კივის შემდეგ გამოვარდნილა გარეთ და სცემია ფეხებში თავისავე ბიძას—შობა კორინთოლიშვილის ამასად საქართველო შემოტყარა ტანისმამოს ბავშვისათვის, მაგრამ გვიანდა ყოფილა ზოგი რა უწინა დრო, ზოგად, მაგრამ საბარლო ბავშვისთვის ეფრა უშეყოლითარა. სამის თუ ოთხის საათის შემდეგ ბავშვი გარდაცვლილა. სიკვდილის წინ ტირილით და შესაბარლის ხმით მამას ეკითხებოდა თურმე: მამა განა მოკვდები?

* საშუალოდგან გეგერენ: ევრონებთ, მკითხველს თავი მოვამზებთ აქაურის ამით. სულ ქურდობისა და ავაჯობაზედ ვაქრებთ, მაგრამ რა გეგუფობა: ვისაც რა სტეკა, ის იმას სჩივარა. ბებერი დაწერილა, ბებრსა ეჭიეთ ავაჯობას და ავაჯობაზედ, მაგრამ არა გეგუფებო-რა, ქურდები

ჩვენის ქვეყნისათვის. ვისაც რა აწუხებდა, იმათთან მიდიოდა, რაც უნდა გაქრებდა სდგამოდა, იქ იპოვდა შევსას და ნუგეშს.

პოლიციური კრძობილი მაშინ შორს ქვეყნებში ყოფილიყო, იქ, სადა სულ მუშად სტეკოდა. მაშინვე უფროსის იმისთანა წყილი.

ბოლოს-ბოლოს შეიკვლიდა დარდიანებული იონესი და დაიბოხდა თავის ქვეყანაში. ახა ცუბას აღარ მოჰყვებოდა და ვასწრა მაშინვე შინსიკენ. მოვიდა შინ საღამოზე, როცა მისი მოხუცი დედა-მამა სამხად ისინდენ. იონესი წყარად მივსდებდა თავის დედა-მამას: „საღამო შვილობის, მამაჩემო! საღამო მშვიდობას, დედაჩემო!“; სხარულმა სული შეუტევა, დაპარაკე ეფარა ახერხებდა. მოხუცებული დედა წამოდა მაშინვე, მივება თავის შვილს და დაუწერა ხეყნა-კოცნა, ალერსი. მამამ შესძახა დედა:

— ახა, დედაკოცნა, ღმერთ, კარგი ღვინო! დედამ შობათვა შევსის სს-მეღა-საქმელი. დაუსნა თავისი გაკეთებულ ჩინობაში და დაუტევა წიქი. იონესის ძრიელ იამა შინაური საქმელი. ვაბათავა ერთი ვაბი და მკურნალი მიამატა. თან შესტინის ყველას, უხარონ, რომ ასეთი გემრიელი საქმე იყო უფდა წინ, ისეთი საქმე, რომ სურნე-კი სამშობლო ქვეყნისა უფრად, ბავონო კორიგან.

რაც ხანი იონესი სასოში იყო, იმის მფარველებს ცდა არ დაუტოვია, რომ იქნება როგორც სრულიად აესნათ იმისთვის ვარში ყოფნა, მაგ-

და ავაჯობა წინადადებულა თანამდებობაზედ, თითქო აქ არაფერი იყო. აი კიდევ ახლად ჩადენილი ავაჯობა: 19—20 ამ ნოემბერის გაუტყუდეს ღვთის სტეკეტი იონესის სურნეში და 300 მანეთის საქარული გაიკაშენ, საშუაში გაქურდეს ერთი ზეინკალი, ამ თვის 17—18, ღამით.

22—23 ღამით გაქურდეს ტერანტროვი და გაიკაშენ უფლად 50 მანეთი, საბარსული ხალონი, სცევალი ტანისმამოს და სხვანი. ევანებთ ამ ამბებზედ ისე ჩაიარა, როგორც მოვალს სხვას ჩაველი, ემე იგი დამაშაფენი ვერ აღმოაჩინდა. გული იგი გატყუდეს ვაქსა, რომ დანაკარა, ვის პირდა ყოვლად შეუტყუდეს საქმედ მივებნია. ამ დღეებში ახალის წყისმამოსი პალტო ყრთს მამონისტას თეთი მიხაილოყის სავტურის ბეჭდებზე.

* 23-ს ამ თვისის, პირველს განყოფილება, განსვენებულს კაპიტანს ჰეტროვს ახლად ეგვიანა 17-ს წლისამ, გავსრინობდებოდა რველიერა გისრისა და ცოტათი გული დაიბავ.

* იმავე რიგის, ოღვალს ქანაზე მივგვარა სამის თვისის უმწიველი. ვაქსაღვანა ერთად იპოვეს ორი მანეთი უფლად და პარია, რომ ვაქსაღვანა დაიბავ 25 წენიყრის და მინალოლია ვაქსაღვანა გავაგეს სასებია ისტ-ტუტში.

* იმავე დღეს იტალიის ქვეყნებში ანგელო პონტე წარუდგინა მთავრობას ორი გეგული, რომელიც იმის ვადა გილოვის პრესკეტზე. ერთი გეგული 1750 მანეთისა და მეორე დადინიკის გეგული ვადასი ომისი დადინიკისაგან. მეორე გეგული 160 მან. და 82 გვ. და მეორე გეგული 100 მან. სასალო მოქალაქე განარეულ მაღლობისაგან. ამ გეგულის პატრონებს იწყებს პოლიცია, პატრონებს სასული უნდა წარადგინოს, რომ ეს გეგული იმითი სასურებაა.

რამ საქმე ძალიან გაქარდა, დროში თუ არ დათანხმდებოდა, ახა რა იქნებოდა. დროში კი ვარე ადგილი არ დათანხმდებოდა; დროში მაგრა ჩაქიდებს ხოლმე ხელს თავის მყოფარს. უბრძანეს იონესს, რომ კიდევ უნდა წყაიდ ვარე, მაგრამ ვინა დებობთ, ისე მალე დაგაბრუნებთ ვინა ქვეყანაშია. პირველი ხანად იონესს არა უქარდა-რა ვარში. გული არ ხეინდა ჰქონდა. იონესის დროშიონი მოვიდა ბრესტსა, ამ ჩვენ ქვეყნის ახლო-მახლოს, იონესმა სთხვა, აქ ჩვენები ახლო არიან და დამიხარეთ, ვნაბო. „მერე ვნაბო“ — უთხრა თურმე უფროსსა, ვინც ქარდელს კაცმა და უფლო-უფარგომ. საწყალობა იონესმა ითინა ითინა და ბოლოს ეფარა მოთმინა.

აღვა ერთი სალონი და გამოიბარა დღის სანახავად. ბოროტმა უფროსმა უფროსი უთხრა და იონესმა ახლა თავის ფეხებს სთხვა დასტურა. ვანარზედ უფროსის: არ ანაბავ, მასხარად მივდებს, თუ რა არისო! ჩქარა ვანდარბებო! წადით ესლავე კერძობაში და იბრუნეთ იონესი კერძობაში!

მოვიდნენ ვანდარბები და ჰნახეს, რომ იონესი ვაფრთხილდებოდა მუშაობს, სამხედრო სამართალი და დროში შეუდგა იონესის განსახარებლად. მიმედი სასჯელი ვაფრთხის იონესს—ალქორში ვაღწევეტეს ვაგზავა დამაშაფეთა და ბოროტ კაცებთან ერთად. მოხუცებულმა დედაკაცმა რომ ვა-

დავაბტული საზოგადოება და ჩვენი თეატრი.

გავეცილს გატყუდებული სჯობაობა, ნათქვამია. ეს მამაგანა სწორად „ივე-როს“ ერთმა წერილმა ჩვენის თეატრის თაობაზე. გავეცილს მტეს არც თითონ კომიტეტი დაპარაკე ბლა. იგი ასახელებდა მხოლოდ რაღაც რთულ მიზეზებს, რის ვამოც ვითომ ცუდად მიდის ქართულის თეატრის საქმე. ამის თქმა ყოვლად შესაფერია გამგე კომიტეტის წყერთათვის, რაღაც ვანაც არც ერთი იმ რთულ მიზეზთაგან არ არის იმისთანა, რომლის წინაშე მთავის ვამართლება შევსდოს, მაგრამ იყერიამა რაღაც ვაქვია უმისოდაც ვავეცილი სიყვებე კომიტეტის წყერთა, სწორად ვერ ვავეცა. ვატყუდების თქმა ამ შემთხვევაში ვაგზეთის პარდაბირი მოვალეობა იყო და არც არაფერი იმითი დაშაფებოდა.

რას ვულისხმებდნენ ნეტავი ამ ვანაცემისათვის „რთულ მიზეზებითა“ პატყუდებულს წყებებს და რას ნიშნავდა იმითი მოძღვრად ვამოდგამა თეატრის ავაკვიანობაზე? ჩვენა გვევინა, არაფერს. ეს იყო მხოლოდ სიყვების ბანზედ ვაგვდა. პატყუდებულმა ვავეცა ნამდვილი მიზეზების ხელი ვერ დაადგეს და საქმე-კი ისე ვაქარი. ვეშული ბესეს, ჰლამის არტისტები დათხ-ვიან. იმითი მამძღვრების კოლეტი ხომ ვავეცილს იმ ანდაზას, რომელიც ამაზობს, ფიცე მრწამს და ბოლო მავერისათვის.

აი რისა და რის წყალობით შეიძლება წაღვაც წაიღეს თეატრის ბედი და უსულდა. პირველია არტისტები, დაუწყეთ ვერ ანათავან.

ქართული თეატრი ახალი საქმეა და არც იმდენი არტისტები ვაყვას, ვაწავლო ხელი თავის ქმარს და წაიყვანა ბრესტსა. იქ საწყლებმა და იარების ყველა უფროსი, ღილი და მკერდი, და ტირილითა და ქეხილით ევედრებოდნენ თავინათის პატყუდებს:

— ნუ დავეიდავებთ, ნუ დავეცის ვით შევილსა! — შესთხოვდნენ უფროსებს. ის არის ჩვენი მარაგვენა ხელი ამ მოხუცებულებში, ჩვენი ნუგეში და იმედი. ემ ვრთდებით ბავშვი ვევაბოდა, სხვები მტერთა მარა მოვეცა; შევევარაღეთ ჩვენც და ვეცა, შეგებრალეთ, გევედრებოთ, იწამეთ მტერთ!

შეგო არსით იყო, ბავონო კორიგან. ძალიან ცუდად დატრილდა საქმე; ცუცობა, დროში მტად ვაყარა და უნდოდა უფლო და დავსჯა იონესი. აი დაქვრეს დავი და ნაღობა, შევაროვეს ვარები ვაბახვედ ბრესტში და იქ მოიყვანეს იონესი. ვერ ვარტყინეს ყველას წინაშე და სერე ჩამავადეგეს ვალოტებო. იმედი: ვომა იყო იმისი ყოფა: ხან ვაყუთოლ-დებოდა მკვდარივით და ხან ვაწილ-დებოდა სირცხელიოსავან. უტყად მომის წყილი და მოხუცი დედა გვექანა თავისის შვილისავენ, აღარ დაჰზოჯა სტავდებოდა ბოლო თავისი თა-ვი და ვარც თავისი სიკაცხლე ვარის-კაცები რას დამავარდნენ: ის იმართედ ძლიერი იყო მაშინ. ხომ იყო, მშობელს დედსა მშეუძლია. მივარდა მოხუცებული თავისის შვილის და მოჰგინა ხელები, ის დამ-ქვარა, დაბერებული ხელები, რომლითაც ვაზარდა უმწიველობაში თა-

როგორც სხვა ქვეყნებში; ვერ ჩვენში ხელობად არი ვადაქვეცული თეატრის სამსახური ისე, როგორც არ არის მწერლობის სამსახური ვადაქვეცული ხელობად. იოშუც ამისთანა ვარემოვანა ღღეს ჩავარდნილი ჩვენით თეატრს, ორიოდ მსახური მარც მოვეტებნება, მაგრამ ამათი მდელი ისეთი არ არის, რომ ერთი ვერე წლიური ვამავირი არა აქვს და მეორე, თუ ვინცაბაა და დასი დათხოვს ვაგვართა ცუდის მსგელოდობა. ვამო, როგორც ცხლა ვავარდნება კომიტეტი, ხომ მოლად ბოლო მოვლებით და უნდა იღვლასკავონ, სხვა ვერა სამსახურის უქონლობის ვამო. არტისტების მოწვევა მწელი საქმეა; ხან პარდაბირი ვამოკავთ ნიქ-შემწეული და ხან-კი არტისტები თითქო სკოლაში, ისე იწერთნება წარმოადგენენ და დგვა ღიწვი არტისტო—კლასიკოსი; იმისთანა არტისტები, რომელიც მოძღვრად ტყეფნება თანამომე არტისტებს და ქვეც მისაბახ ხეგნა იმათი. ღვთის წყალობით ჩვენ თეატრსაც მოვეტებნება ამისთანა სახე-დასრულებული პირველ ხარისხისათვის არტისტები. უფრო-კი საუკეთესო: რაღაც კირვეული ხალხია, მაგრამ არა ვევიანი ისინი ვასაძლ სნი და სავტყუდნი არ იყენენ და ბრც ევეტქმის, რომ კროთა სტოკერბითაც და პარლის ხასიათითაც იმისთანები იყენენ, როგორც ჩვენა ვესურს, მაგრამ საქმეც ვე არის; აქ უნდა ვამოინიშნო ჩვენი საზოგადოებრივის ცოტრების ნიქე, ვრომანტის შეთვისების უნარი, თორღვ არტისტების „ძირ პოლიტიკონს“—ს მოშორდნება საქმე „პოლიტიკონს“, — მოკალაქობიერი და დარჩება ცალი-ეთი „ძირი“; რომელიც მით ვანრი ხევა ადამიანისადა, რომ პირველია, ჩვენ ვერ პარად მოწონება მწეხვას—არ

ვისი შვილი, მივარდა, მოვებია და ისე დაუწყეთ ალერსი, თითქო პატარა ბავშვი.

— მე ვალოცე შენ, ჩემო შვილო, — დაიწყო ყვარული მოხუცმა დედამ და ჩამოსდოდა თან ამისთანა დაშქარის ლოყებზედ: — მე ამისთანა შენგან ვე წავე, ვე შეტრცხება. კი არა ვუხუხარ, თავი მოამწონს, ჩემო იონესე, რომ შენისთანა შვილი მეყვება!

— მეც თავი მოამწონს, შვილო, — ჰყვირის ვავერებული მამა, რომელიც თავისი კოლს მივცა ვეწილთან.

ყველა იქ მუშოვდა გული დაღეწვით. ბებრს ცრემლი მოვრია და ამაზობდა: მართალია, იონესი კარგი კაციოა. მაშინ იონესის გული მოვიტა, დღლა აიღო თავი და მხარ-უფლად სთქვა:

— ვამდლობთ ყველას, ვამდლობთ! იონესი მარც კიხეში წაიყვანეს; მშობლები და ხალხი მისდევდნენ უნად და ანუტყუდებდნენ ვაგზავა. ბოლოს კერძობაშია ყველაფერი ვარაგა. დროშიც დათხოვრია და უფროსიც შევევრია. იონესი დაბარუნეს თავისის სამშობლო ქვეყანაში. სიკვდილს ვოკავები ამაზობდნენ, რომ იონესი ძალიან ყუთილი და ღამისა ნიქობა. იონესიც აბრჩინა მით შორს თავისთვის ცოლი. იმისი ცოლი დღესაც ცოტახლად დათის შვილის ღვდათა. მათში რე ვაყო და ორკალი. ყველანი კორკტინი და ვანარტონი არიან. ხან-ში შესულს მშობლებს ღღეს ნუგეშადა ჰკავთ თავინთი დამტული შენობები.

